

ประวัติวัดราชผาติการาม

ร้อยกรองโดย

น. อ. หลวงสำรวจวิถีสุมทร

พิมพ์เป็นของชำร่วย

ในงานบำเพ็ญกุศลวันคล้ายวันเกิดของ

เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์

วัดราชผาติการามวรวิหาร

วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑

แก้คำผิด

หน้า	บรรทัดที่	คำผิด	คำถูก
๗	๑๑	เจ้าประคุณ	เจ้าพระคุณ
๒๑	๔	ไม่อยู่ห่าง	ไม่อยู่ห่าง
๔๐	๓	ปลมปราบ	ปลมปราบ
๔๓	สี่	เจ้าประคุณ	เจ้าพระคุณ

คำนำ

ประวัติกวีตราชาชาติการามคำกลอนนี้ ได้ขอให้หา
เอก หลวงสารวจิธิสมุทร ช่วยแต่งให้ เพราะท่านชำนาญ
และสนใจในการประพันธ์โคลง, ฉันท์, กาพย์, กลอน เป็น
การขอร้องให้ท่านทำสิ่งที่ท่านชอบ จึงไม่มีความเกรงใจ
เหมือนขอให้ผู้ที่มิถิ่เครื่องลับมีดช่วยลับมีดให้ฉันนั้น ท่านได้
แต่งให้เมื่อ พ. ศ. ๒๕๑๘ และได้พิมพ์แจกเมื่อข้าพเจ้ามี
อายุครบ ๗๐ ปี วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๙ ครึ่งหนึ่ง
แล้ว แต่ในครั้งนั้นพิมพ์เป็นจำนวนน้อย ยังแจกจ่ายไม่ทั่ว
ถึง และในการพิมพ์ครั้งนั้นไม่ค่อยเรียบร้อย มีผิดพลาด
อยู่บางอย่างบางตอน ด้วยความผิดพลาดของโรงพิมพ์
คุณหลวงสารวจิธิสมุทรจึงใคร่จะแก้ไขและพิมพ์อีกครั้ง
หนึ่งและท่านมีเมตตาจะพิมพ์แจกในวันเกิดของข้าพเจ้า ซึ่ง
มีอายุครบ ๖ รอบ ๗๒ ปี ในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๑ จึง

ได้ให้ท่านจัดพิมพ์ออกตามกุศลเจตนาของท่าน

เรื่องประวัติราชผาติการาม^๕ สมควรชี้แจงเพื่อทราบไว้ด้วย เนื่องด้วยประวัติที่ท่านเจ้าอาวาสรูปก่อน ๆ ได้เรียบเรียงและพิมพ์เป็นเล่มจนถึงลงในหนังสือแถลงการณ์คณะสงฆ์แล้ว ได้กล่าวว่า วัดนี้พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงสร้างตามพระบรมราชโองการในรัชกาลที่ ๔ เพื่อเป็นการผาติกรรมแทนวัดสัมเกลียงเดิม (ร้าง) ซึ่งพระราชทานให้เป็นที่อยู่ของชาวนวนอพยพ ที่เรียกว่าบ้านนวนสามเสน แต่ในตอนหลังเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรเรียบเรียงส่งมาให้ปรากฏว่าสร้างมาตั้งแต่ในรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อยังทรงดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนอิศเรศรังสรรค์ เป็นผู้ทรงสร้าง ทางวัดพิจารณาเห็นว่าตามที่เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรกราบบังคมทูลเรียบเรียงให้น่าจะถูกต้อง แต่ทว่าในรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระ

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ
ทรงปฏิสังขรณ์ต่อนั้นน่าจะกลาดเคลื่อนอยู่บ้าง ที่คนเก่า ๆ
ท่านจำกันมานั้นท่านเล่าว่า พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้า
เจ้าอยู่หัว ทรงสร้างต่อเรื่อยมาจนเสด็จทิวงคต ถึงสมัยรัช-
กาลที่ ๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กรมพระราช-
วังบวรวิไชยชาญทรงปฏิสังขรณ์ต่อไป เช่นเขียนลายรดน้ำ
ที่ประตูหน้าต่างเพดานเป็นต้น แต่อาจจะเห็นว่าเมื่อพระ-
บาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทิวงคตแล้ว พระบาทสม-
เด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โปรดให้กรมพระ
ราชวังบวรวิไชยชาญทรงปฏิสังขรณ์ก็ได้ เพราะพระบาท
สมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวทิวงคต ก่อนพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต ๓ ปี ในระยะนี้อาจ
จะโปรดให้ทำต่ออย่าให้งานก่อสร้างหยุดชะงักก็ได้ ครั้นถึง
รัชกาลที่ ๕ จึงโปรดให้กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญทรง
ปฏิสังขรณ์ต่อไป แต่การเขียนลายรดน้ำที่ประตูหน้าต่าง
และเพดานพระอุโบสถได้กระทำในสมัยรัชกาลที่ ๕ เพราะ

เขียนลายรดน้ำเพดานใต้เพียง ๒ ช่อง กรมพระราชวัง
บวรวิไชยชาญก็ทิวศกต การปฏิสังขรณ์พระอุโบสถจึงหยุด
ตั้งแต่นั้นมา คุณหลวงสำรวจวิถีสมุทรได้ประพันธ์ตามแนว
ที่เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรเรียบเรียง

แต่การประพันธ์เป็นคำกลอนย่อมเป็นการยากที่จะ
เขียนได้ละเอียด เพราะต้องระวังกว้าง “ท่าทีทวีไทย” ด้วย
ในประวัติวัดคำกลอนนี้ จึงหนักไปในการก่อสร้างปฏิสัง-
ขรณ์วัดในปัจจุบัน เพราะไม่เช่นนั้นก็ไม่มีความที่จะบรรจุ
ลงในคำประพันธ์ หลักฐานอย่างอื่นที่จะพรรณนาก็ไม่ค่อย
มี แม้แต่วัน, เดือน, ปีที่สร้างวัดก็ยังหาไม่ได้ ได้เพียง
เท่านั้นก็ตึกหนาแล้ว ส่วนความบกพร่องในด้านอื่น ๆ เมื่อ
ค้นหาหลักฐานเพิ่มเติมได้อีก จะได้ขอให้คุณหลวงท่าน
ช่วยแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ต่อไป

ขอขอบคุณ นาวาเอก หลวงสำรวจวิถีสมุทร ผู้ประ-
พันธ์ประวัติวัดคำกลอนนี้ และกรุณาพิมพ์แจกในวันเกิด
วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๑ ขอให้ท่านได้อยู่เย็นเป็นสุข

ห่างไกลจากโรคพาธ บำราศภูมิตัววันตรายทั้งหลายทั้ง
 ปวง ปลอดภัยกายปลอดภัยใจ มีความสุขสงบตลอด
 ไปยิ่งย่อนาน.

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์

วัดราชผาติการาม

๑๑ กันยายน ๒๕๒๑

ประวัติวัดราชผาติการาม จากอดีตถึงปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอวสราชผา ฯ
มีบัญชาให้ข้าเจ้าเกล้าเฝ้า
ประวัติวัดราชผา ฯ มาชี้แจง
เพื่อแสดงให้เห็นความเป็นมา
ท่านกำหนดบทประพันธ์สรรอักษร
เป็นบทกลอนค่อนข้างยากหากจะว่า
ให้เพราะพริ้งสิ่งสำคัญนั้นลีลา
พรรณนาทำที่กวีไทย

วัดราชผาติการามตามประวัติ
ซึ่งเป็นวัดจตุราลัมย์
เดิมอยู่ย่านบ้านฉนวนควรเข้าใจ
แต่วัดได้ร้างรามาช้านาน
เอาเรื่องเก่าเล่าใหม่พอได้แจ้ง
จะแสดงให้ประจักษ์เป็นหลักฐาน
ไทยกับฉนวนบ้านนี้ประจักษ์บ้าน
ฉนวนทั้งบ้านเรือนมาสามภักดิ์

สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ให้รับครัวเรือนไว้ไม่ทรงผลัก
 ให้อยู่บ้านสามเสนเป็นสำนัก
 ตั้งแหล่งหลักพักอาศัยไว้ด้วยกัน
 โปรดให้ผู้นับการทหารปืนใหญ่
 ขึ้นอยู่ในกรมอิศเรศรังสรรค์^๑
 ที่อาศัยใกล้วัดจัดแบ่งบัน
 แคว้นนั้นร้างมานานปี
 พวกภูวนร้ออิฐวังค้อออกใช้
 กรนทราบไต่บาทบงสุพระทรงศรี
 ชัดพระทัยโยโห้งไม่หวังดี
 ไม่ควรที่จะปล่อยหนอยจักเคย
 มีพระราชประสงค์จะลงโทษ
 ทรงพิโรธอนุชาว่าเมินเฉย
 ไม่เข้ม่งวคตรวจตรามาละเลย
 ทำเฉยเมยอยู่ได้ไม่ป้องกัน

๑. สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนอิศเรศรังสรรค์ ภายหลังในรัชกาล
 ที่ ๔ ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นกรมพระราชวังบวร ทรงพระนามว่า สมเด็จพระ
 ปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

โปรดให้หาที่ทางสร้างวัดใหม่
 เพื่อชดใช้วัดเดิมเริ่มสร้างสวรรค
 ศาสนาย่าแทะตองของสำคัญ
 ปล่อยให้มันบังอาจทำบาตใจ
 กรมขุนนิศเรศรังสรรค์
 รับพระบัญชาจัดสร้างวัดใหม่
 ถัดบ้านญวนไปทางเหนือสร้างเมื่อไร
 หลักฐานไม่ปรากฏกำหนดปี
 เป็นอันว่ามาสร้างวัดร้างใหม่
 ทางทิศใต้คลองถนนราชวิถี^๑
 ตะวันออกจดถนนขาวกล่าวไว้มี
 ทิศเหนือนี้ใกล้ชิดติดกับวัง
 กรมหมื่นทิวากรวงศ์ประวัติ
 เขตของวัดทิศประจิมจริมฝั่ง
 แห่งแม่น้ำเจ้าพระยาว่าให้ฝั่ง
 เป็นที่ตั้งวัดราชผาติการาม

๑. ในสมัยนั้นถนนราชวิถียังไม่มี ต่อมาถนนข้างนี้แต่ยังไม่ได้ตัดลงมาถึงแม่น้ำ
 ภายหลังเมื่อตัดลงมาถึงแม่น้ำแล้วจึงเปลี่ยนชื่อเป็นถนนราชวิถี

พงสา^๑เนียง^๒ร^๓ว่า^๔ภาษา^๕สยาม
 ชาติ^๖กรรม^๗ทำ^๘ใหม่^๙ให้^{๑๐}ง^{๑๑}ต^{๑๒}มา^{๑๓}
 จ^{๑๔}ง^{๑๕}ไ^{๑๖}่^{๑๗}น^{๑๘}า^{๑๙}ม^{๒๐}ต^{๒๑}า^{๒๒}ม^{๒๓}า^{๒๔}เบ^{๒๕}น^{๒๖}บ^{๒๗}า^{๒๘}ล^{๒๙}
 เ^{๓๐}่^{๓๑}การ^{๓๒}สร้าง^{๓๓}ย^{๓๔}ง^{๓๕}ไม่^{๓๖}เส^{๓๗}ร^{๓๘}จ^{๓๙}สำ^{๔๐}ร^{๔๑}เ^{๔๒}จ^{๔๓}ง^{๔๔}สน^{๔๕}
 ใน^{๔๖}เ^{๔๗}แผ่นดิน^{๔๘}พระ^{๔๙}นั่ง^{๕๐}เกล้า^{๕๑}เจ้า^{๕๒}กรุง^{๕๓}ศรี^{๕๔}
 ถึง^{๕๕}รัช^{๕๖}กาล^{๕๗}พระ^{๕๘}จอม^{๕๙}เกล้า^{๖๐}เจ้า^{๖๑}ชี^{๖๒}ว^{๖๓}
 จ^{๖๔}ง^{๖๕}ท^{๖๖}ร^{๖๗}ง^{๖๘}มี^{๖๙}พระ^{๗๐}คำ^{๗๑}ร^{๗๒}ส^{๗๓}เร^{๗๔}ือ^{๗๕}ง^{๗๖}ว^{๗๗}ต^{๗๘}า^{๗๙}
 ให้^{๘๐}วัง^{๘๑}หน้า^{๘๒}มา^{๘๓}ก^{๘๔}ำ^{๘๕}ก^{๘๖}ับ^{๘๗}รับ^{๘๘}ฐ^{๘๙}ระ^{๙๐}
 บ^{๙๑}ร^{๙๒}ณะ^{๙๓}พระ^{๙๔}อ^{๙๕}าว^{๙๖}า^{๙๗}ส^{๙๘}ร^{๙๙}า^{๑๐๐}ช^{๑๐๑}ผ^{๑๐๒}า^{๑๐๓}
 ก^{๑๐๔}ล^{๑๐๕}่า^{๑๐๖}ว^{๑๐๗}โดย^{๑๐๘}ย^{๑๐๙}่อ^{๑๑๐}ข^{๑๑๑}้อ^{๑๑๒}ความ^{๑๑๓}ตาม^{๑๑๔}เป็น^{๑๑๕}มา^{๑๑๖}
 ง^{๑๑๗}า^{๑๑๘}น^{๑๑๙}ค^{๑๒๐}ำ^{๑๒๑}ง^{๑๒๒}ค^{๑๒๓}า^{๑๒๔}ไม่^{๑๒๕}เส^{๑๒๖}ร^{๑๒๗}จ^{๑๒๘}สำ^{๑๒๙}ร^{๑๓๐}เ^{๑๓๑}จ^{๑๓๒}ง^{๑๓๓}
 เ^{๑๓๔}เพราะ^{๑๓๕}วัง^{๑๓๖}หน้า^{๑๓๗}ล^{๑๓๘}า^{๑๓๙}ล^{๑๔๐}บ^{๑๔๑}ค^{๑๔๒}บ^{๑๔๓}ชี^{๑๔๔}ว^{๑๔๕}า^{๑๔๖}ต^{๑๔๗}ม^{๑๔๘}
 เร^{๑๔๙}ือ^{๑๕๐}ง^{๑๕๑}จ^{๑๕๒}ิง^{๑๕๓}พ^{๑๕๔}ลา^{๑๕๕}ด^{๑๕๖}ค^{๑๕๗}า^{๑๕๘}ค^{๑๕๙}า^{๑๖๐}ค^{๑๖๑}ิ^{๑๖๒}ค^{๑๖๓}ิ^{๑๖๔}ด^{๑๖๕}ิ^{๑๖๖}ต^{๑๖๗}ประ^{๑๖๘}ส^{๑๖๙}ง^{๑๗๐}ค^{๑๗๑}
 ไม่^{๑๗๒}สำ^{๑๗๓}ร^{๑๗๔}เ^{๑๗๕}ร^{๑๗๖}จ^{๑๗๗}ตาม^{๑๗๘}ความ^{๑๗๙}จำ^{๑๘๐}น^{๑๘๑}ง^{๑๘๒}
 การ^{๑๘๓}ช^{๑๘๔}่อ^{๑๘๕}ม^{๑๘๖}ค^{๑๘๗}ง^{๑๘๘}ร^{๑๘๙}ำ^{๑๙๐}ร^{๑๙๑}า^{๑๙๒}ม^{๑๙๓}า^{๑๙๔}อ^{๑๙๕}ก^{๑๙๖}น^{๑๙๗}า^{๑๙๘}น^{๑๙๙}

๑. คอพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างสับเนื่องมา

ถึงรัชกาลที่ห้ามหาราช

มีประกาศราชกิจจา ฯ หาทางผ่าน

คัดถนนราชวิถีมีโครงการ

ถึงริมถนนเจ้าพระยาสายวาริ

ถูกกฏที่อยู่ของหมู่สงฆ์

ต้องรอลงหลายหลังตงกตกที่

ย้ายไปสร้างทางเหนือเมื่อนานปี

โปรดเกล้าให้พระยาราชสงคราม

เป็นแม่กองก่อสร้างวางแผนวัด

ถ้าติดขัดอย่างไรให้ทูลถาม

เพื่ออวสาสราชผาติการาม

สง่างามตามประสงค์องค์ราชัน

สร้างสะพานกรุงธนอีกหนหนึ่ง

การนิจทั่วตถกตัตถัน

ไปเป็นฐานสะพานนางเสาคัญ

ที่วัดนั้นทดทหายไปหลายครา

แต่เดิมที่กุฎีต่างๆสร้างด้วยไม้

แต่เมื่อใช้ลวงกาลนานพรรษา
 ต้องผูกพันให้เห็นความเป็นมา
 อายุกว่าร้อยปีพิยาวนาน
 ข้าพเจ้าเข้ามาอวาสนี้
 ศกสองสี่เก้าสี่เป็นปีขาล
 หวังชัคเกลาเข้าวัดคัคสันตาน
 เพื่อต่อต้านมารมวลก่อกวนใจ
 เจ้าอวาสราชเมธิตี^๑เคารพ
 ได้มาพบสบอธยาศัย
 ฟังพระธรรมนำมาจาระไน
 ล้วนแต่ไพเราะรสบทพระธรรม
 มีโอกาสวาสนาวิสาสะ
 สดับพระธรรมทานนานจนนำ
 ชำระใจไล่ค้นหาฆ่าบาปกรรม
 ทานแนะนำพร่ำสอนถนอมทั้งไป

๑. พระราชเมธี (วิน ธรรมสาร) ต่อมาเป็นพระเทพโมลี พระธรรมปาโมกข์
 พระพรหมมุนี และสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ ตามลำดับ

เห็นกุฎีหลายหลังซึ่งพังผุ
 หลังคาทะลุไม่ว่าจะอาศัย
 บ้างโยเยเซซุนจิตวุ่นใจ
 ถ้าเมื่อไรพังลงคงอันตราย
 อาจทับพระทนต์เป็นวิบัติ
 เห็นซัดซัดแน่นแท่งเสียดหาย
 คิดอยู่ว่าถ้าเป็นกรรมทำให้ตาย
 ก็พึงหมายหายนะถ้าละเลย
 จึงกราบเรียนท่านว่าอาวาส^๕นี้
 อายุมีร้อยกว่าไม่ว่าเฉย
 อาศัยที่เจ้าประคุณท่านคุ่นเคย
 จึงกล้าเผยเอ่ยอรรถวิจนา
 อันกุฎีศาลาอาวาส^๕
 ไม่เป็นที่พึงจะปราธนา
 ทงโทรมทรุคสุดแก่เห็นแก่ตา
 ผมเห็นว่าน่าสร้างใหม่ให้มั่นคง
 ผู้ใจบุญจนเจือเอื้อแก่วัด^๕
 คงไม่ขัดศรัทธาถ้าประสงค์

สร้างเป็นตึกสักหลังตั้งจำนง
 ถ้าตกลงจะสร้างช่างพอม
 ผมจะช่วยด้วยบ้างเพื่อสร้างสรรค์
 จะบุกบั่นฟันฝ่าไม่ลาหนี
 ก่อกุศลบุญคุณความดี
 หาวิธีชักชวนมวลประชา
 แม้ทางวิซัตถ์ทรัพย์จะจิปจาย
 คนทั้งหลายทั่วกันคงหันหน้า
 เข้ามาช่วยด้วยอาศัยใจศรัทธา
 เพราะเป็นสาระกุศลผลถาวร
 ทำนตกลงปลงใจไม่ข้องขัด
 ศาลาวัดพึงผูกเรือถอน
 กะที่ทางสร้างสรรค์กันแน่นอน
 เป็นตึกคอนกรีตนั้นอย่างมั่นคง

การสร้างเสนาสนะต่าง ๆ

มีผู้ร่วมการกุศลอย่างล้นหลาม
 พอรายจ่ายสมหวังตั้งประสงค์

เป็นโรงเรียนปริยัติธรรมตามจำนง

ซึ่งยืนยงอยู่เด่นเห็นทั่วกัน

ท่านตกลงปลงใจให้ข้าเจ้า

เป็นผู้เข้าคุมงานการสร้างสรรค

คอยสำรวจตรวจตรามาทุกวัน

ข้อสำคัญต้องทำเพราะจำเป็น

การก่อสร้างหา้งไม่ได้ต้องใกล้ชิด

เขาทำผิดที่ไหนจะได้เห็น

ต้องระวังนงเฝ้าเขายืนเฝ้า

จะว่างเว้นผ่อนพักก็หนักใจ

ชื่อ “ศรัทธาสามัคคี” หลังที่หนึ่ง

เป็นนามซึ่งเจ้าอาวาสประทานให้

ได้โรงเรียนปริยัติธรรมสำเร็จไป

สำหรับใช้เป็นสถานการเล่าเรียน

เพื่อสงฆ์เถรได้ศึกษาหาความรู้

อาศัยครูอาจารย์สอนอ่านเขียน

ถ้าผู้ใดใครขยันหมั่นพากเพียร

พักเปรียญลอยมาหาแน่นอน

หลังที่สองเป็นกฎที่อาศัย
 สร้างขึ้นใหม่หลังเก่าถูกรื้อถอน
 ได้อาศัยใจศรัทธาประชากร
 ไม่ย่อหย่อนบริจาคมกด้วยกัน
 ท่านตั้งชื่อคือ “สันตินิวาส”
 หม่อมมิตรญาณัตติศรัทธามาสร้างสรรค์
 สิบสี่ห้องมองเห็นเป็นสำคัญ
 ทิศสองชั้น^๕เนนสร้างข้างต้นไทร

หลังที่สามตามลำดับทรัพย์ที่จ่าย
 มีมากรายใจศรัทธาน่าเลื่อมใส
 สร้างกุศลผลบุญอบอุ้มใจ
 ผังทรัพย์ไว้ในดินถื่นนาบุญ
 ท่านให้ชื่อ “มิตรญาณิร่วมรังษะฤกษ์”
 นับเป็นहितประโยชน์โปรดอุดหนุน
 สามัคคีนี้ประเสริฐเกิดเป็นทุน
 ปรากฏคุณความดีนี้แก่กัน
 การก่อตั้งหลังที่สี่^๕สนแกวค
 นามบุญญัตติ “นฤมิตสุขสันต์”

มีแปดห้องสองชั้นมั่นคงครั้น
 เพราะพงศ์พันธุ์พุทธพรตศรัทธาใจ
 เมื่อร่วมแรงร่วมใจยอมไต่ผด
 อันกุศลต้องได้ไม่ไปไหน
 ขอประสบพบสุขทางทุกซอกทุก
 โขคลาภไหลล้นหลังตงสายธาร
 หลังที่หาว่าต่อไปเป็นหนอ
 “พร้อมสัมพันธ์ประสิทธิ์” ลิขิตขาน
 ทานประติษฐิ์คิดความนามอาคาร
 เป็นสถานการจัดตั้งภักตทา
 มีห้องเก็บภาชนะสรรพสิ่ง
 พวกผู้หญิงจัดแจงต้มแกงหา
 อาหารเพลเป็นกิจเนื่องนิตยมา
 บางเวลาผู้ใจบุญช่วยจุนเจือ
 ค้าอาหารวันละประมาณหมาย
 เป็นรายจ่ายหลายร้อยคอยช่วยเหลือ
 ค้าครองชีพบิณฑองร้องเสียงเครือ
 ทั้งพริกเกลือเนือปลาราคาแพง

หลังที่หยกมาว่าให้รู้
 เพราะมีผู้ศรัทธาอย่างกล้าแข็ง
 ทงทายกทายิกามารวมแรง
 บ้างแสดงความประสงค์จำนงใจ
 เป็นเจ้าของห้องหนึ่งซึ่งปราศนา
 ในราคาสามหมื่นหีบยื่นให้
 บริจาคมากหน้าประชาไทย
 มีนิสัยใจบุญจนเจือกัน
 ท่านให้นาม “เมตตาจิตอุปถัมภ์”
 กิจกรรมก่อสร้างอย่างแข็งขัน
 จะยืนยงคงทนจนนานวัน
 เพราะบุญนั้นทำไว้ไม่ละลาย
 หลังที่เจ็ดเสร็จสมอรรถแห่ง
 ภูหลังนหนอขอขยาย
 ผู้ขึ้นทรัพย์นับให้ไม่เสียดาย
 พอรายจ่ายก่อสร้างได้อย่างดี
 คือของคุณจินดา เมนะเสวต
 ท่านมีเจตนาทำปลาไม้หนี

เรื่องการบุญหนุนนำทำทวี
 ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวเจียวแม่คุณ
 “จินตารมย์บำรุง” ปรับปรุงไว้
 สำเร็จได้เพราะท่านรับสนับสนุน
 ปราบภูตนาถายลผลอตุลย์
 ขอผลบุญบันทาลสำราญใจ
 หลังที่แปดเป็นกฏีสองชั้น
 การสร้างสรรค์^{๔๕}นั้นหนอจะขอไช
 ผู้อุปถัมภ์สำเร็จเสร็จลงไป
 เพราะเลื่อมใสในจิตคิดศรัทธา
 คุณนายชุ่ม ชำนาญยุทธศิลป์
 มีจิตจันทมั่งมาดปราธนา
 เห็นของเดิมเริ่มจะพังทลาย^{๔๖}ใจมา
 ทำอวาสราชพา ๖ ถาวรนาน
 ท่านให้ชื่อ “ชุ่มผดุงศาสนกิจ”
 ได้ลิขิตให้เห็นเป็นหลักฐาน
 ขอให้บุญกุศลถลบันทาล
 ให้ชนบานศานตนิรภัย

หลังที่เฝ้าเห็นเด่นอยู่^๕
 คุณกวี เหวียนระวี ที่เลื่อมใส
 เป็นศาลาสถิตธรรมชำระใจ
 ตึกหลังใหญ่ความยาวราวสิบวา
 ท่านทำคุณจนเจือเพื่อกุศล
 ให้ผ่านพินมลทินสันตึกหา
 ชื่อ “กวีประกิจฐธรรมสภา”
 สมัญญาปรากฏพจน์ประพันธ์
 บัณฑิตท่านผู้สร้างทั้งร่างลับ
 ขอให้กลับเกิดใหม่ในสวรรค์
 อยู่ชั้นไหนให้สถิตนิรันดร์
 สุขสันต์หรรษาสถาวร
 หลังที่สืบเป็นศาลาจาตุรมุข
 ท่านปลุกปลุกประกายกตโณสรณ
 คุณกวี เหวียนระวี มีนามกร
 ลงทวนรอนจาอะอนุกล
 ชื่อ “ศาลาเหวียนระวี” มีสง่า
 ผลศรัทธาน่าเลื่อมใสไม่เสื่อมสูญ

จิตจำนงสงเสริมเพิ่มพอกพูน
 นำเทิดทูนคุณความดีที่ทำมา
 หลังสิบเอ็ดเศรฐ์จสมอารมณ์หวัง
 เป็นรากหยั่งลงไว้ในศาสนา
 เป็นกฎที่อาศัยในบรรดา
 พระสงฆ์สามเณรเห็นทั่วกัน
 ชื่อ “ธรรมจารีนิवास” ประสาธน์สม
 เป็นอุคมมมงคลอันเลอสรค์
 สักกอนเกรตสองชั้นมั่นคงครัน
 ร่ายจ่ายนของผู้นั้นเขียนดั่งเรียนมา
 หลังสิบสองเป็นศาลาจาตุรมุข
 ชึ่งประยุกต์ให้อาวาสราชาฯ
 ของคุณธรรมจารีนี้มีนามา
 จิตศรัทธาหากุศลผลทวี
 อย่างนึ่งพ่อนหย่อนใจได้ทุกท่าน
 เมื่อเดินผ่านพักเถิดประเสริฐศรี
 มีชื่อว่า “ประลาทธรรมจารี”
 ขอให้มีความสุขสันต์นิจนิตรา

หลังสืบสามตามที่ว่ามาให้เห็น
 สร้างขึ้นเป็นกฎที่มุ่งหมาย
 ผู้ออกทรัพยากรนับให้ไม่เสียตาย
 สร้างถวายให้แก้ววัดเพราะศรัทธา
 ผู้หรือซื้อปลง โพรพิพัฒน์
 โสมนัสในอารมณ์สมปราถนา
 กุศลนี้ชประตุสมรรคา
 แดนสุขาวดีที่สำคัญ
 มีชื่อว่า “บุญทวี โพรพิพัฒน์”
 ซึ่งวิวัฒนาการให้เห็นเป็นหลักฐาน
 จะยืนยันคงทนจนเนิ่นนาน
 ตลอดกาลสถิตนิรันดร์
 หลังสืบสี่ที่อาศัยในหมู่สงฆ์
 สำเร็จลงเพราะวัดจัดสร้างสรรค
 เป็นทุนของรัฐบาลนั้นแทน
 ตึกสองชั้นทันสมัยวิไลตา
 มีชื่อว่า “รัฐอุปถัมภ์”
 กิจกรรมทำไว้ในศาสนา

เสมือนหนึ่งซึ่งเราเฝ้าประชา

ใต้ศรัทธาบรรณะพระอาราม

หลังสืบห้าบรรณาการสถานที่

เนื่องจากมีผู้ศรัทธามาล้นหลาม

รวมโรงเรียนปรียัติธรรมสำเนียงนาม

สร้างขึ้นตามปราถนาศึกษาธรรม

มีหนังสือหลายที่อยู่ชั้นล่าง

หลายท่านต่างช่วยชูปถัมภ์

ด้วยศรัทธาในนาบุญหนุนน้อมนำ

กิจกรรมห้องสมุดคึกคักมาน

เป็นอาคารหลังใหญ่ได้ประดิษฐ์

ตึกคอนกรีตมั่นคงลงรากฐาน

มีชื่อว่า “ปรียัติธรรมบรรณาการ”

อันเป็นสารกุศลพื้ราพัน

ตึกหลังนี้มีค่ากว่าสี่แสน

ตามแบบแผนสถาปัตยกรรมสร้างสรรค์

ด้วยมีใจใฝ่บุญร่วมทุนกัน

ชนบนถนนเป็นสถานการเล่าเรียน

ปรียัตถกรรมสำหรับใครไฟศึกษา
 หาวิชาใส่ตนทนอ่านเขียน
 เพราะสถานการศึกษามีอาเกียรติ
 หมั่นพากเพียรเจียรกาลท่านว่าดี

หลังสืบทกยมมากแล้วสาวสืบท่อ
 คือคุณหมอพอใจไม่หน่ายหนี
 ก่อกุศลผลบุญคุณมากมี
 เป็นวิถีไปสถานพินามแน
 หลวงราชเวชชีพิตลท่านมุ่งหมาย
 สร้างถวายเป็นวัดค่าเกินแสน
 ขอกุศลผลศรัทธามาทดแทน
 สู้ถิ่นแดนแดนเทวสุขารมณ^๕
 ชนบนเป็นสำนักพักอาศัย^๕
 ได้ทำไว้โดยเฉพาะอย่างเหมาะสม
 สำหรับอาคันตุกะไม่ระทม
 ขอรากบ่มศิริระวันทนา
 ชนลงน^๕สำหรับไว้รับแขก
 ไม่ได้แยกชายสตรีที่มามา

ใครมีกิจชนิดใดได้ใจเรา
 ชั่งน้ำหนักสำบายคลายอาวรณ์
 ชื่อ “ราชเวชพิศาลสฤต”
 ได้ประจักษ์รู้ไว้เป็นอนุสรณ์
 ขอกล่าวขวัญสรรพคุณเจริญพร
 นามกรไพเราะเสนาะกรรณ

หลังสิบเจ็ดคุณอุทัยใจกุศล
 รวมสองคนมีศรัทธามาสร้างสรรค์
 คุณสำเนียงภริยาวิลาวัณ
 สมานฉันท์มั่นหมายถวายเป็น
 ความศรัทธาปสาทะสละทรัพย์
 เพื่อขอรับสร้างกุฎที่อาศัย
 เป็นที่อยู่หมู่สงฆ์ทรวาทรงไทย
 ตามสมัยวิไลลักษณ์ประจักษ์ตา
 ไม่ใหญ่โตโอ้อ่าหนักหนานัก
 แต่พอพักผล็กทุกข์สับสน
 ชื่อ “อุทัยสำเนียงนิตยศรัทธา”
 นับเป็นสารกุศลทันทวี

หลังสืบแปดปรงปรับแล้วสรรพเสร็จ
 ในบุญเขตขอบขันต์อันเป็นศรี
 ให้ชื่อว่า “เมตตาทรรมจารินี”
 กุลสตรีมีจิตอุทิศทาน
 คือคุณธรรมจารินีผู้
 เป็นผู้ขอก่อสร้างวางหลักฐาน
 ขอกุศลผลบุญหนุนบันทาล
 ทรัพย์ศฤงคารมั่งคั่งหลังไหลนอง
 หลังสืบเก่าเล่าแจ้งแถลงขาน
 อันอาคารหลังนี้มีเจ้าของ
 คุณนายเจียม วีระนาวิน ยินดีจง
 เหมือนผึ่งทองลงไว้ในแผ่นดิน
 มีศรัทธากล้าแข่งไม่แห้งหน่าย
 เต็มใจจ่ายไม่คำนึงถึงทรัพย์สิน
 ได้ชื่อว่า “เจียม วีระนาวิน”
 มีจิตจันทจำนงประสงค์ใด
 ขอจงได้ให้สมอารมณ์หวัง
 ลากไหลหลังตั้งมหาชลไหล

ให้มั่งมีศรีสุขปลูกปลั้มใจ
 ปราศทุกข์โศกโรคภัยไม่ปีศา
 พร้อมศาลาอีกหลังซึ่งสั่งสร้าง
 ไม่อยู่ห่างข้างกุฏิ^๕น้แหละหนา
 เพื่อนั่งเล่นเย็นใจใครไปมา
 ด้วยศรัทธาปสาทะอนุกุล

หลังยี่สิบหีบยกสาธกแถลง

ผู้แสดงเจตนามาคุดหนุ
 เพราะดวงจิตคิดเลื่อมใสในผลบุญ
 ก็คือคุณรัมภาใจอาวรณ์
 ถึงคุณพระสุทัศน์พึงศพิสุทธิ์
 เป็นอนุเคราะห์อนุสรณ์
 แก่สามที่^๖เป็นห่วงลวงลับจรม
 ส้อมรเมืองแมนแดนพิมาน
 ชื่อ “สุทินสุทัศน์พึงศพิสุทธิ์”^๗
 อันเป็นกุฎีที่อาศัยได้สุขสานต์
 ขอกุศลผลบุญจนเจือจาน
 อายุกาลนานนนำคุณรัมภา

อันศาลากฎียี่สิบหลัง

ชื่อท่านตั้งไฟเราะเหมาะนักหนา

ผูกเป็นศัพท์รับสัมผัสบุญตมา

เป็นเลลาทำทักวไทย

ได้กล่าวมาย่อยย่อพอให้เห็น

ไม่ซัดเจนแจกแจงแกลงไซ

เท่าที่จำนำมาจาระไน

คงจะไม่ไ้รสบทประพันธ์

สิ่งเหล่านี้ที่แสดงแกลงเล่า

ซึ่งข้าเจ้าเข้าคุณงานการสร้างสรรค์

ไม่ว่างเว้นเป็นต้องอยู่ทุกวัน

ต่อจากนั้นงานก่อสร้างว่างเว้นไป

ไม่ค่อยมีที่ทางให้สร้างต่อ

เลยต้องขอตัวว่าทำไม่ไหว

อีกร่างกายไม่อำนวยด้วยเกินวัย

อาจทำให้พลาดพลั้งไม่บังควร

ทั้งหยาผ่านักกลัวจะผิด

อีกความคิดพริบไหวไม่ถี่ถ้วน

ใ้ว่าแสงสว่างไสวทำเรรวน
 เพราะว่าจวนจุตจบพบมรณมาร
 มิได้เบี่ยงเลี่ยงลหรือหนีหน้า
 แต่ทว่าอนิจจังของสังขาร
 ที่หักโหมโถมทรุดควรหยุตงาน
 ตลอดกาลสิบเจ็ดปีที่ผ่านมา

**ต่อจากนกมีการก่อสร้างใหม่และซ่อมแซมต่อเติมบางสิ่ง
 บางอย่าง ซึ่งนอกเหนือไปจากความควบคุมของข้าพเจ้า**

หลังยี่สิบเอ็ดเสร็จสรรพคือนิวโลก
 สถิตย์ใหม่ในอาวาสราชผา ฯ
 ของคุณหลวงสารรักษ์ประจักษ์ตา
 ทำวักวาอารามให้งามต
 ชื่อ “ ยุคทวิสารักษ์ประนาท ”
 ความหมายมาดปราถนาผลปรากฏ
 ตึกคอนกรีตสองชั้นแป้นหลังนลต
 อนาคตสดใสเบิกบาน

ด้วยกุศลผลทานที่หว่านไว้
 ปราศทุกข์โศกโรคภัยให้สับสนต์
 ให้โศกภัยไหลหลังตั้งสายธาร
 ล้วนแก้วกาญจน์บันทาลผลทันทวี
 หลังที่ยี่สิบสองของมนทน์ฐ
 สมส่วนสักจั่วว่าหรรษราศี
 ตักหลังนี้ฝีมือช่างทำอย่างดี
 นับเป็นที่พอใจพิไลตา
 เป็นอาคารสองชั้นมั่นคงมาก
 ฐานฐานรากยากจะทรุดสตุจะหา
 ยอดแห่งทานหว่านกุศลผลศรัทธา
 ไปภพหน้าอันสงส่คงตามไป
 มีชื่อว่า “รัตนประสาธน์มนทน์ฐ”
 บำรุงวัดจั่วว่าน่าเลื่อมใส
 ขอกุศลผลทานเบิกบานใจ
 ปราศจากภัยไกลทุกข์สุขสำราญ
 หลังที่ยี่สิบสามนามผู้สร้าง
 จะขออ้างให้เห็นเป็นหลักฐาน

คุณหญิงไชยศสมปติมาจัดการ
 จาคะทานเหวี่ยงไถในนาบุญ
 ตักคอนกริตสองชั้นอันโอ้อ่า
 ด้วยศรัทธาปสาทะสนับสนุน
 ไปภพหน้าว่าไว้ได้เป็นทุน
 เพื่อเจือจุนอุบาสบสำราญ
 ได้ชื่อว่า “ศรีไชยศสมปติบารุง”
 ช่วยปรับปรุงมุ่งมั่นสัประหัตประหาร
 เพื่อกำจัดมัจฉริยะชนะมาร
 ด้วยผลทานจานเจือเหลือรำพัน
 ขอผลบุญหนุนนำกรรมดีสร้าง
 สู่หนทางโมกษะประสพสันต์
 ไกลศัตรุหมุ่ภัยตามไม่ทัน
 ให้บุญมั่นขวัญยืนชนชั่ว
 มีลาภผลอันเหลือเจือจุนทาน
 ให้ພພພພแต่สุขทุกข์หลีกหนี
 เรืองรณรมย์ไสมนัสสวัสดิ์
 ขอให้มิโชคชัยตั้งใจจง

**ต่อไปนี้เป็นรายชื่อเลขาธิการที่สร้าง
ซึ่งนำมารวมไว้ตามลำดับสร้างก่อนหลัง**

๑. ศรัทธาสามัคคี	มีผู้บริจาคมากมาย
๒. สันตินิवास	„ „
๓. มิตรญาติร่วมรังสรรค์	„ „
๔. นฤมิตสุขสันต์	„ „
๕. พร้อมสัมพันธ์ประสิทธิ์	ของผู้ประพันธ์
๖. เมตตาจิตอุปถัมภ์	มีผู้บริจาคมากมาย
๗. จินตาธรรมบำรุง	ของคุณจินตา เมนะเสวศ
๘. ชุ่มผดุงศาสนกิจ	ของคุณนายชุ่ม ชำนาญ-
ยุทธศิลป์
๙. กวีประดิษฐ์ธรรมสภา	ของคุณกวี เหวียนระวี
๑๐. ศาเลาเหวียนระวี	„ „
๑๑. ธรรมจารินิवास	ของผู้ประพันธ์
๑๒. ประสาทธรรมจารินิ	ของคุณธรรมจารินิ
๑๓. บุญทวี โพธิพิพัฒน์	ของคุณปลั่ง โพธิพิพัฒน์
๑๔. รัฐอุปถัมภ์	งบประมาณแผ่นดิน รับจาก
กรมการศาสนา

๑๕. ปริยัติธรรมบรรณาการ มีผู้บริจาคมากราย
๑๖. ราชเวชพิศาลสฤงค์ ของพันตรี หลวงราชเวช-
พิศาล
๑๗. อุทัยสำเนียงนิยัศรัทธา ของคุณอุทัย คุณสำเนียง
ทิวหก
๑๘. เมตตาคารรวมจารินี ของคุณธรรมจารินี
๑๙. เจียม วีระนาวิน ของคุณนายเจียม วีระนาวิน
๒๐. สุกินสุทัศน์เพงศพิสุทธ์ ของคุณรัมภา สุทัศน์เพงศ-
พิสุทธ์
๒๑. ยุทธทวารักษ์ประนาท ของคุณหลวงสวารักษ์ประ-
นาท
๒๒. รัตนประสาธน์มณฑล ของคุณมณฑล ภัทราเทอด
๒๓. ศรีไชยศสมบัติบำรุง ของคุณหญิงไชยศสมบัติ
(ศรี)

ต่อไปนี้เป็นารซ่อมแซมและต่อเติม

การซ่อมพระอุโบสถ

การซ่อมแซมอุโบสถกำหนดไว้

เพราะตัวไม้ใช้การนานหนักหนา

๕๘ ๕
 ผูกข้อกังขา^๒ด้านหลังคา
 ถ้าซ่อม^๕เข้า^๒เกิน^๒ไป^๒ไม่สมควร
 คุณหญิงละมุน มี^๕นั้น^๒นี้^๒ทั้ง^๒ ขัน^๒แข็ง^๒มาก
 บริจาค^๒ท^๒น^๒ไว้^๒ให้^๒ครบ^๒ถ้วน
 การจะ^๒จ้าง^๒ช่าง^๒ทำ^๒พอ^๒จำนวน
 รวม^๕ทั้ง^๒ม^๒วล^๒หนึ่ง^๒ล้าน^๒ท่าน^๒ศร^๒ี^๒ธา
 นำ^๒ท^๒น^๒เกล้า^๒ ๖ ถวาย^๒เงิน^๒ราย^๒นี้^๕
 เพราะ^๒เป็น^๒ที่^๒ม^๒ุง^๒มา^๒ด^๒ปร^๒า^๒ธ^๒นา
 จะ^๒ซ่อม^๒โบ^๒สถ^๒์^๒โปร^๒ต^๒เกล้า^๒ ๖ ส่ง^๒เข้า^๒มา
 พระ^๒ม^๒หา^๒การ^๒ุญ^๒คุณ^๒อน^๒ัน^๒ต์
 ฝาก^๒ธ^๒นา^๒การ^๒ไว้^๒ไม่^๒ประ^๒มา^๒ท
 ๕
 ๕
 ถ้า^๒พล^๒ง^๒พ^๒ลา^๒ด^๒อา^๒จ^๒หา^๒ย^๒ร^๒ั^๒ย^๒ม^๒ห^๒ัน^๒ต์
 ยัง^๒ได้^๒ต^๒อ^๒ง^๒อ^๒ง^๒าม^๒อยู่^๒คร^๒าม^๒คร^๒ัน^๒
 ก^๒ว่า^๒ถึง^๒วัน^๒เริ่ม^๒งาน^๒นาน^๒เว^๒ลา
 จำ^๒ต^๒อ^๒ง^๒ขอ^๒พระ^๒บ^๒ร^๒ม^๒รา^๒ชา^๒น^๒ุญ^๒า^๒ต
 เพราะ^๒เห^๒ต^๒ว่า^๒อา^๒ว^๒า^๒ส^๒รา^๒ช^๒ผ^๒า ๖
 เป็น^๒วัด^๒ท^๒ล^๒ง^๒ต^๒อ^๒ง^๒รับ^๒พระ^๒ก^๒ร^๒ุณา
 กร^๒ม^๒ศา^๒ส^๒นา^๒พา^๒ซ^๒ือ^๒คือ^๒ส่ง^๒ไป

ยังกรมศิลปากรเรื่องย้อนยอก
 เขาจึงบอกกลับมาว่าไม่ให้
 เราต่อเติมเสริมสร้างแต่อย่างใด
 ให้คงไว้อย่างเก่าแก่โครงสร้างเดิม
 เพราะเป็นศิลปโบราณสถานอัน
 อันเป็นชนงตงามห้ามแซมเสริม
 ต้นความคิดปึกทางสร้างต่อเติม
 เขาริเริ่มระรานการก่อวน
 แม้บัญญัติโบราณสถานการรักษ
 วรรษาฯ ๖ ก็ไม่มีตุถถวน
 แต่กรมศิลปากรก่อนจะรวน
 นอกกระบวนควรไฉนโยทักทาน
 จะขัดได้ในบัญญัติที่มีอยู่
 เพราะเป็นผู้รักษการโบราณสถาน
 นอกบัญชนี้ไซ้ไรใช้กิจการ
 จะว่าขานค้านคัดขัดขวางไกร

๑. มีหนังสือของกรมศิลปากรแจ้งมาว่า วรรษาคติการามไม่มีอยู่ในบัญญัติรักษาโบราณสถานของกรมศิลปากร แต่ก็คัดค้านไม่ยอมให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมข้อหา ซึ่งของเดิมไม่มี

แต่สมเด็จ ฯ เจ้าอาวาสราชนครินทร์
 ไม่อยากหาเรื่องขัดตักใจได้
 เพราะเป็นเรื่องเรรวนก่อความใจ
 เขาว่าใครว่าตามห้ามก็ฟัง
 ความคิดเดิมเดิมต่อเพิ่มข้อฟ้า
 เป็นหลังคาแบบไทยดั้งใจหวัง
 ฉะนั้นศิลปถิ่นไทยจึงได้ฟัง
 ไม่เปลี่ยนแปลงคงคิดผิดแปลกไป
 จึงต้องล้มความคิดติดข้อฟ้า
 คงหลังคาตามเดิมเสริมไม่ได้
 เพื่อกรรมศิลปากรไม่ร้อนใจ
 รักษาไว้ศิลปฝีมือถนอม

แต่ภายในใบบานทวารนั้น
 ภาพเทวัญจิตรกรรมทำสมส่วน
 บานหน้าต่างข้างทำเป็นน่านวล
 ภาพกระบวนลายรดน้ำทำได้ดี
 เพดานดาวพราวแพรวเป็นแถวถือง
 มีลายทองร้องชาควิลาศลี

นับเป็นศิลปินสำคัญอันรู้

แต่ไม่มีชื่อพาดำเสียตาย

พินินใช้หินอ่อนสลอนสลับ

บุพบาทับประทับประดิษฐ์พิศเจิดฉาย

สีชาวก่ำทำให้เห็นเป็นลวดลาย

เหมือนระบายสีผสมกลมกลืนกัน

ฐานชุกชีมีอย่างวิจิตร

ทศกิตพระประธานการสร้างสรรค์

ลวดลายกาญจน์แก้วแก้วแพร้วพรายพรรณ

มีหลายชั้นหล่นลงดงยามตา

งานซ่อมโบสถ์สำเร็จเสร็จประสงค์

ความมั่นคงแข็งแรงนั้นแน่นอน

แต่ว่าผู้รับจ้างวางราคา

หนึ่งล้านกว่าว่าแรงแพงเกินไป

ช่างที่ซ่อมพระอุโบสถ คุณหญิงละมุน มีะนันท์ ผู้
บริจาคได้หามาเอง เป็นราคารวมทั้งสิ้น ๑,๔๗๐,๐๐๐ บาท

โดยนำเงินทุนเกล้า ๆ ถวายครั้งแรก ๑,๐๐๐,๐๐๐ ,,

สมเด็จพระบรมราชินีนาถพระราชทาน ๓๐,๐๐๐ ,,

ดอกผลจากเงินเดิม ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๑๔๐,๐๐๐ บาท
 คุณหญิงละมุน มีหนี้หนี้ บริจาคเพิ่ม ๓๐๐,๐๐๐ „
 รวมทั้งสิ้น ๑,๔๗๐,๐๐๐ „

การซ่อมพระเจดีย์องค์ใหญ่หลังพระอุโบสถ^๑

พระเจดีย์ที่สร้างแต่ปางก่อน

ยอดไซซอนโยเยเอียงเงใจ

ดูไม่งามตามสายตาไม่ว่าใคร

รบกวนนัยนาเป็นราคิน

จึงจัดการซ่อมใหม่ให้งามงด

ตามกำหนดแบบอย่างของช่างศิลป์

ไม่ปล่อยไว้ให้เห็นเป็นมลทิน

เขาจะฉินนินทาไม่น่าดู

จึงรื้อส่วนบนออกพอกปูนใหม่

แก้บันไดให้ด้วยช่วยไห้หฺว

สิ้นหนาทาใหม่ให้ตราตรู

พอเคียงคู่กับโบสถ์โรจน์วิไล

๑. การซ่อมพระเจดีย์ พลตรี วิเชียร คุณหญิงอาร์ สุกตันทานนท์ บริจาค ๑๐,๐๐๐ บาท

การซ่อมและต่อเติมตึก “ ศรัทธาสถาบันคึก ”

หลังที่ ๑

หลังที่หนึ่งซึ่งเพิ่มสร้างเติมต่อ

ได้ทำซ่อมฟ้าตงหลังคาใหม่

ต่อหน้ามุงขึ้นเสริมเพื่อก่อออกไป

เปลี่ยนพื้นไม้เป็นคอนกรีตสนิมทึบ

เพื่อกันปลวกจากดินกัดกินไม้

ทรวดทรงไทยงามตาหลังคาสี

นับเป็นชั้นศิลปะไทยทวี

बारมีสมเด็จ ๑ สำเร็จการ

แต่ค่าจ้างสร้างเติมเพิ่มอีกมาก

ยามข้าวยากหมากแพงเอาแรงจ้าน

งานน้อยกว่าของเดิมเพิ่มอีกบาน

งบประมาณหกแสนกว่าคิดว่าแพง

เพราะวัสดุก่อสร้างต่างต่างนั้น

เขาพากันขึ้นราคากันหน้าแห่ง

ค่าครองชีพบีบหนักมีพักแกลง

จุงคำแรงส่งช่วยช่วยกันตั้ง
 ต่อเจดีย์ระเบียงข้างกว้างเต็มที
 ปลวกถามขึ้นไม่ได้โตไม่ถึง
 พันคอนเกรตบึกกันไม่พรวนพริ้ง
 จะต้องตรึงเจ้าให้อยู่ผู้ทำลาย
 กระเบื้องมุงหลังคาเก่าเล่าก็แตก
 จะซอนแทรกกลำบากยากเหลือหลาย
 จะหาซื้อหรือก็ยากอยู่มากมาย
 ที่เคยขายหายหน้าหายากครั้น
 กระเบื้องเคลือบดินเผาเอามาใช้
 เป็นศิลปะไทยงามดสดสีสน
 มุงว่าดูอารามงามเหมือนกัน
 ส่งจากจันทบุรีที่ใช้การ

การซ่อมและต่อเติมกุฏิ “มิตรญาติร่วมรังสฤษฎ์”

หลังที่ ๓

กุฏิ^๕นี้ปลวกพวกผู้ร้าย
 ชนทำลายสิ่งของของล้างผลาญ

พนชน^๕กลางสร้างไว้ใช้กระทาน

ความร่ำคาญคุกคามติดตามมา

รื้อพน^๕เดิมเสริมใหม่ใช้คอนกรีต

ยาสณิตชิตผนังหวังใจว่า

กันปลวกได้ไม่มีมาบิชา

แล้วปูปาเก้ทับสลับลาย

สีที่ทาไว้เก่าเริ่มเศร้าหมอง

จึงจำต้องแก้ไขเสียให้หาย

แล้วทาใหม่ให้น้ำคูลอยสบาย

พอได้คล้ายอวรณ์ไม่รู้อรน

ในต้นปีสองห้าเศษสองหนึ่ง

การสร้างซึ่งทำไว้ในเบื้องต้น

ยังขาดห้องต้องประสงค์เป็นมงคล

จึงคิดสนใจอยู่ไม่รู้เวลา

ทางด้านหลังผนังเก่าเอาออกหมด

สร้างขึ้นทดแทนใหม่ไม่เสียหาย

ชั้นล่างเป็นห้องพักผ่อนหย่อนใจกาย

ชั้นบนหมายห้องบูชาธรรมสามัคคี

หน้าต่างเก่าเอาติดใหม่ไม่ต้องหา
 ทุ่นราคาค่าจ้างช่างประดิษฐ์
 สร้างเสร็จสรรพหน้าว่าสมอารมณ์คิด
 อันเป็นกิจที่ควรเสริมเพิ่มออกไป

ศาลาวิรุพหัตถกิจเก่ารื้อสร้างใหม่^๑

อันศาลาวิรุพหัตถกิจ
 ได้สฤษดิ์มานานกาลสมัย
 ทุ่งหลังคาก็ร่วอยู่ทั่วไป
 เพราะว่ามีไม้เครื่องบนไม่ทนทาน
 จะนั่งเฉยเลยละอะไรได้
 รื้อสร้างใหม่ให้ประจักษ์เป็นหลักฐาน
 ที่พึงผรุไปไม่ต้องการ
 ตั้งเสาคานพันคอนกรีตสนิท
 อีกประตุนหน้าต่างสร้างขึ้นใหม่
 จะดูไหนวิไลตาหลังคาสี
 ผู้ศรัทธาจากะทบทวี

๑. คุณหญิงลำเจียก หงส์ถาวรภักดิ์ บริจาคสมทบ ๔๐,๐๐๐ บาท

พอเป็นทอ้ายในสงฆา
 งานสำเร็จเสร็จสรรพปรับปรุงวัด
 ปฏิบัติจัดสร้างอย่างแน่นหนา
 ทุกทุกหลังทั้งมวลล้วนศรัทธา
 จากบรรดาพุทธพรภคสมัคใจ

คุณแก้ว เหวียนระวี ขอตดินถวายเป็นวัด

คุณแก้ว เหวียนระวี มีฉันทะ
 ท่านจาคะทรัพย์สินยินดีให้
 ขอตที่ดินใกล้ชิตติดต่อไป
 ราคาใกล้หนึ่งล้านทั้งบ้านเรือน
 แปลงที่ดินซึ่งเนื้อที่สี่พันไร่
 จะหาใครไหนมีที่จะเหมือน
 ท่านชววยชวนสนใจใครหรือเตือน
 ไม่เบี่ยงเบี่ยงเป็นการบุญสุนทรทาน
 เหมือนผ่องทรัพย์ไว้ในดินไม่สิ้นสูญ
 จะพอกพูนเพิ่มค่ามหาศาล
 แม้เจ็บไข้ใกล้ลบลับลมปรารถนา

ยังส่งการกริยาว่าที่ดิน
 อีกแปลงหนึ่งซึ่งชิตติดกับวัด
 ให้ช่วยจัดซื้อถวายเป็นทรัพย์สิน
 ดุเหวงโยใจศรัทธาเป็นอาจิณ
 นิยมินบริจาคมามากมายครั้น
 ท่านล้มหายวายชนม์พ้นไปแล้ว
 ฝูงเมืองแก้วแก้วทุกซบสุขสันต์
 แท้คุณงามความดีนั้นแท้
 ไม่มีวันสูญหายละลายไป
 ถึงตัวตายหายลับไม่กลับหลัง
 แต่ชื่อยังอยู่คงอย่าสงสัย
 ขอให้สัพพสาธุราลัย
 สถิตในเมืองแมนแดนเทว

(ที่ดินอีกแปลงหนึ่งนี้ เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว
 คุณหญิงละมุน มีพระนันทกริยาท่านได้จัดซื้อถวายเป็น
 ร้อยแล้ว)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชทานผ้าพระกฐิน
ณ วัดราชผาติการาม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓

พุทธศกศกสองห้ากับหนึ่งเจ็ด

พระเสด็จอาวาสราชผา ฯ

นับว่าเป็นพระมหากษัตริย์

ทรงนำผ้าพระกฐินพระราชทาน

เป็นมงคลแก่วัดอันศักดิ์สิทธิ์

อันจักเป็นคุณแก่มาหาศาล

อาวาสนี้มีมาช้านาน

พระภูมิบาลกษัตริย์ไทยองค์ไหนเคย

เสด็จมาพระราชทานพระกฐิน

ไม่เคยมีผู้ใดใครอ้างเอ่ย

ควรจารึกแผ่นอนุไรไว้ได้เลย

ดุจสุริย์ฉายส่องโลกเป็นโชติคาม

ในครั่งนมประชาชนมาเฝ้า

ใต้ทูนเกล้า ฯ ถวายธน์อย่างล้นหลาม

ทุกทุกคนสนใจมาพยายาม
 ด้วยมีความเลื่อมใสใจศรัทธา
 ทำดวงใจให้ปลื้มปราบอย่างซาบซ่าน
 พระราชทานแก่อาวาสราชผา ฯ
 ประจักษ์แจ้งแห่งพระกรุณา
 เป็นมหากุศลผลอนันต์
 จำนวนทรัพย์สินนับได้มิใช่น้อย
 รู้สึกพลอยอึ้งใจไม่คาดฝัน
 ขอคุณพระรัตนตรัยได้ป้องกัน
 บทวสันตฉัตรนวมราชปราศจากภัย

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จมาทรงเป็นประธาน

ในงานฉลองพระอุโบสถ พ. ศ. ๒๕๑๘

ที่สิบสองเมษายนมงคลฤกษ์
 เอกเกริกเบิกยามตามสมัย
 งานฉลองอุโบสถปรากฏไกล
 อรไทราชินีฉวีวรรณ

-
๑. เงินที่ประชาชนทูลเกล้า ฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันพระ
 พระราชทานผ้าพระกฐินนี้ ๑๓๔,๔๐๐ บาท

ทรงโปรดเกศเสด็จมา ณ คราน
 พระคุณมีใหญ่ยิ่งสังขรชัณฑ์
 ประชาชนล้วนหลากมากด้วยกัน
 บงคมคัลเฝ้าบาทนาถอนงค์
 เข้าทูลเกล้า ฯ ถวายทรัพย์สินเบ้มากหลาย
 โดยมุ่งหมายแล้วแต่พระจะประสงค์
 ตามพระราชาธรรมาศัยในบาทบงสุ
 สดแต่ทรงเห็นงามตามพระทัย
 มีพระราชศรัทธาเกื้ออาวาส
 กอวตราชผา ฯ น้าเลื่อมใส
 ได้สองแสนกว่ากว่าน้ำพึงใจ
 อุปโมยตั้งฝนหล่นลงมา
 ขอทรงพระเจริญล้วนชนนาย
 วรณะสุโสภาคยากจะหา
 สุขสถานดีปานเช่นนี้ร้นอุมา
 พระกล้าเกรียงไกรภินท์โพธิ์

๑. เงินที่ประชาชนทูลเกล้า ฯ ถวายสมเด็จพระบรมราชินีนาถ รวมทั้งสิ้น

อันตพณ

เรื่องอาวาสราชา ๖ ทศารก
 ได้หยิบยกมาให้เห็นเป็นสักขี
 มวลทวยกทวยกาทำนเปราเ
 สามัคคีช่วยเหลือเจือจานมา
 เห็นทรุดโทรมโหมห้ไม่ผลักพัน
 กอภูคผลบุญคุณเห็นหนา
 ไม่ปล่อยปละละเลยเฉยเฉยชา
 ทำว้ตวาอารามงตงามครั้น
 วัฒนหนอพจะอ้างว่าสร้างใหม่
 มีอะไรเหลือบ้างหลังสร้างสรรค์
 เกิดเป็นเสนาสระอเกนันต์
 เปรียบเรืออันถุกลมจะจมลง
 กลับรุ่งเรืองเฟื่องฟูสุราศี
 เพราะบุญญาบารมีที่สูงส่ง
 ของสมเด็จพระมหาวีรวงศ์
 จงย่นยงไม่ยบกลับบงอกราม
 ทั่วไต้ผู้มีใจเฝือกุศล

มุ่งกมลสนใจไม่มองข้าม
 ช่วยอาวสราชผาติการาม
 ประสบความพัฒนาน่าอึ้งใจ
 ในนาบุญที่คุณหวานสารสมบัติ
 บำรุงวัดจตุรนาถเลื่อมใส
 ขอทุกท่านพานพบสบโชคชัย
 ประสงค์ใดให้สมอารมณ์เทอญ.

หมายเหตุ การพิมพ์ครั้งแรกมีการเรียงผิดมากแห่ง เนื่อง
 จากผู้เรียงคงจะไม่ค่อยเข้าใจว่า อะไรควรอยู่
 ที่ไหน เช่นเอาข้อความในเชิงอรรถไปรวม
 ไว้ในเรื่อง ซึ่งไม่เคยพบว่าโรงพิมพ์ไหนเขา
 ทำกัน และคงจะไม่ได้พิสูจน์อักษรด้วย การ
 พิมพ์ครั้งจึงได้มีการแก้ไขผิด และขัดเกลา
 ส่วนวนกลอนบ้างบางแห่ง

อนึ่ง ในปี๒๕๒๑ นี้ เจ้าประคุณสมเด็จพระ

มีชนนายครบ ๖ รอบ ข้าพเจ้าจึงได้จัดพิมพ์
 เรื่องชนนถวายเป็นของแจกแก่บรรดา
 พุทธบริษัทที่มาถวายความเคารพสักการะท่าน
 ตามที่เคยกระทำมาทุก ๆ ปี.

น. อ. หลวงดำรงวิดีสมุทร

๒๗ กันยายน ๒๕๒๑

